

LIETUVOS RESPUBLIKOS VALSTYBĖS KONTROLĖ

VALSTYBINIO AUDITO ATASKAITA TERMOFIKACINĖSE ELEKTRINĖSE PAGAMINTOS REMIAMOS ELEKTROS ENERGIJOS SUPIRKIMO APIMČIŲ (KVOTŲ) NUSTATYMAS

2010 m. kovo 31 d. Nr. VA-P-20-11-6
Vilnius

Auditas atliktas, vykdant
Valstybės kontrolės 2-ojo audito departamento direktorės Zitos Valatkienės
2009-12-21 pavedimą Nr. P-20-11

Auditą atliko valstybinių auditorių grupė:
Renata Vaitulionienė (grupės vadovė)
Vaida Barizienė

Auditas pradėtas 2009-12-21
Auditas baigtas 2010-03-31

Su valstybinio audito ataskaita galima susipažinti
Valstybės kontrolės interneto puslapyje
adresu www.vkontrole.lt

TURINYS

Santrauka	3
Įžanga	5
Audito apimtis ir procesas	7
Audito rezultatai	8
1. Remiamų elektros energijos gamybos apimčių nustatymo teisinis reguliavimas	8
2. Pokyčiai elektros energetikos sistemoje	11
3. Remiamos elektros energijos gamybos apimtys nustatymas AB Lietuvos elektrinei	13
4. Kvote nustatymas termofikacinėms elektrinėms	15
5. Elektros energijos kainos struktūra ir kvote nustatymo įtaka elektros energijos kainai	18
Išvados ir rekomendacijos	22
Priedai	24

SANTRAUKA

Atlikto audito tikslas – įvertinti remiamos elektros energijos gamybos apimčių nustatymo pagrįstumą ir galimą įtaką elektros energijos kainai.

Lietuvoje energijos gamintojai, gaminantys ir šilumos, ir elektros energiją, yra AB Lietuvos elektrinė ir termofikacinės (kogeneracinės) elektrinės. Jos remiamos Energetikos ministerijai nustatant perkamos elektros energijos gamybos apimtis. Remtina elektros energija perkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintomis kainomis.

Termofikaciniu režimu šiuo metu dirba ir šilumą į centralizuotus šilumos tinklus tiekia 12 termofikacinių elektrinių. Jos ir AB Lietuvos elektrinė pradėtos remti 2003 m., iki 2010 m. jų rėmimo sistema, pagrįsta remtinių elektros energijos gamybos apimčių nustatymu, nesikeitė. Pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus remiamos visos termofikacinės elektrinės, neatsižvelgiant į energijos gamybos efektyvumą. Europos Sąjungos teisės aktuose pabrėžiamas didelio efektyvumo termofikacijos skatinimas. Audito metu nustatėme, kad nacionaliniuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros energijos gamybos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymą, akcentuojamas rėmimas, o skatinti efektyvią termofikaciją nenumatyta.

Pagal energetikos ministro patvirtintas pagamintos remtinios elektros energijos apimtis 2010 m. Lietuvos elektrinei nustatyta 2,5 TWh kvota, t. y. daugiau kaip tris kartus didesnė negu 2009 m., o termofikacinėms elektrinėms – 1,05 TWh, t. y. 17,1 proc. mažesnė. AB Lietuvos elektrinė iki 2009 m. pabaigos buvo remiama tiek, kiek reikėjo užtikrinti Lietuvai reikalingą elektros energijos rezervą. Nuo 2010 m. sausio 1 d. AB Lietuvos elektrinei nustatoma remiamos elektros gamybos apimtis ne tik energetikos sistemos rezervams, bet ir tiekimo saugumui užtikrinti. Kaip ir kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti įvertinamas tiekimo saugumas – nenustatyta, todėl kyla pagrįstų abejonių, kokio dydžio kvota AB Lietuvos elektrinei reikalinga, kiek reikia generavimo pajėgumų, norint užtikrinti tiekimo saugumą.

Termofikacinių elektrinių elektros energija perkama pagal jų šilumos poreikio apkrovą, atsižvelgiant į elektros energijos vartotojų poreikį. Nustatant supirkimo apimtis iš termofikacinių elektrinių 2010 m. neprognozuota, kokia bus perkama remiamos elektros energijos gamybos apimtis ateinančiais metais. Nenumatyta, kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti paskirstomos perkamos elektros energijos gamybos apimtys termofikacinėms elektrinėms.

Remiamos elektros energijos apimčių pokyčiai daro tiesioginę įtaką elektros energijos kainai, tačiau Energetikos ministerija jų nevertino, nustatydamą elektros energijos supirkimo apimtis AB Lietuvos elektrinei ir termofikacinėms elektrinėms.

Energetikos ministerijai pateiktose rekomendacijose siūlome įvertinti kogeneracijos perspektyvas šalies energetikos sistemoje ir termofikacinėse elektrinėse pagamintos energijos

gamybos ir vartojimo apimtis, teikti pasiūlymus dėl Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo. Patvirtinti objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų pagrįsta remiamos elektros energijos gamybos apimtis AB Lietuvos elektrinei energetikos sistemos rezervams ir tiekimo saugumui užtikrinti. Nustatyti metodus ir objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų paskirstoma remiamos elektros energijos gamybos apimtis termofikacinėms elektrinėms. Informuoti AB Lietuvos elektrinę ir termofikacines elektrines apie prognozuojamas remiamos elektros energijos gamybos apimtis keleriems metams į priekį. Tvirtinti remiamos elektros energijos apimčių dydžius, gavus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos informaciją dėl įtakos elektros energijos kainai įvertinimo.

Pateiktos rekomendacijos aptartos su Energetikos ministerija ir Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija.

IŽANGA

Pasaulyje, o ypač Europos Sąjungos šalyse, didelis dėmesys skiriamas efektyviai energijos gamybai ir išmetamų teršalų mažinimui. Tuo tikslu plėtojama kombinuota elektros ir šilumos gamyba – kogeneracija (termofikacija), kuri laikoma vienu perspektyviausių būdų taupyti pirminę energiją, nes tuo pačiu metu gaminama šilumos ir elektros energija.

Kogeneracinėse (termofikacinėse) jėgainėse susidaranti šiluma beveik pilnai gali būti panaudojama naudingai – centralizuoto šilumos tiekimo ar kitokiems poreikiams tenkinti. Dėl to, šios jėgainės gamina elektros tiek, kiek tuo metu galima suvartoti šilumos, todėl kogeneracinėse jėgainėse net 90 procentų pradinės kuro energijos gali būti panaudojama naudingai.

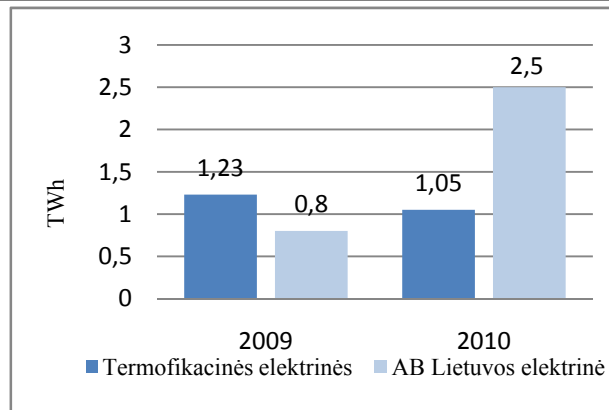
ES Kogeneracijos direktyvoje 2004/8/EB atkreipiamas šalių dėmesys į tai, kad ES nėra išnaudojamas kogeneracijos potencialas, kitaip tariant, dalis elektros energijos, kuri galėtų būti pagaminama, jei šiluma ir elektra būtų gaminama kartu, yra nepagaminama. Šios direktyvos deklaruojamas tikslas – sukurti pagrindą skatinti didelio efektyvumo elektros energijos ir šilumos kogeneraciją, kuri remtųsi esama šilumos paklausa. Direktyva numato, kad efektyvios kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai galima taikyti finansinės paramos mechanizmus.

Lietuvoje kogeneraciją reglamentuoja Energetikos įstatymas, Elektros energetikos įstatymas ir Šilumos ūkio įstatymas bei poįstatyminiai teisės aktai. Lietuvoje bendra šilumos ir elektros energijos gamyba pripažįstama kaip viešuosiuos interesus atitinkanti paslauga. Elektrinės remiamos Energetikos ministerijai nustatant superkamos elektros energijos gamybos apimtis. Remtina elektros energija superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintomis kainomis.

Lietuvoje energijos gamintojai, kurie kartu gamina ir šilumos ir elektros energiją yra AB Lietuvos elektrinė ir termofikacinės elektrinės. AB Lietuvos elektrinė – didžiausia Lietuvoje šiluminė elektrinė, kuri 2009 m. pabaigoje sustabdžius Ignalinos atominės elektrinės II-ąjį bloką, tapo ir didžiausiu elektros energijos gamintoju. AB Lietuvos elektrinė remiama nustatant elektros energijos supirkimo apimtis, siekiant užtikrinti elektros tiekimo saugumą ir elektros energijos rezervus.

Šalyje šiuo metu veikia 12 termofikacinių elektrinių, gaminančių elektros energiją termofikacijos būdu ir tiekiančių šilumą į centralizuotus šilumos tinklus. Šioms elektrinėms taip pat nustatomos elektros energijos gamybos supirkimo apimtys (1 pav.).

1 pav. Remtinės elektros energijos gamybos apimtys 2009–2010 m.

Šaltinis – Energetikos ministerija

Pagal energetikos ministro patvirtintas pagamintos remtinės elektros energijos apimtis 2010 m. Lietuvos elektrinei nustatyta 2,5 TWh kvota, t. y. daugiau kaip tris kartus didesnė negu 2009 m., o termofikacinėms elektrinėms – 1,05 TWh, t. y. 14,6 proc. mažesnė. Pagaminta remtina elektros energija perkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais kainomis.

Lietuvos šilumos tiekėjų ir Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijos 2009 m. pabaigoje kreipėsi į Energetikos ministeriją ir kitas suinteresuotas institucijas prašydama apsvarstyti galimybę padidinti elektros energijos supirkimo kvotas iš termofikacinių elektrinių, atitinkamai sumažinant elektros energijos supirkimo apimtį AB Lietuvos elektrinei.

Termofikacinėse elektrinėse pagamintos elektros energijos supirkimo kvotų nustatymo auditas įtrauktas į Valstybės kontrolės 2009 m. valstybinio audito programą.

AUDITO APIMTIS IR PROCESAS

Audito objektas – termofikacinėse elektrinėse pagamintos remiamos elektros energijos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymas.

Audito subjektas – LR energetikos ministerija, Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija (toliau VKEKK).

Audito tikslas – įvertinti remiamos elektros energijos gamybos apimčių nustatymo pagrįstumą ir galimą įtaką elektros energijos kainai.

Vertinimo kriterijai:

- remiamos elektros energijos gamybos apimčių (kvotų) nustatymo atitiktis Europos Sąjungos nuostatomis dėl termofikacijos skatinimo.
- remiamos elektros energijos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymo įtaka elektros energijos kainai.

Audito procesas.

Audituojamas laikotarpis – 2010 metai. Palyginimui buvo naudojami 2009 m. duomenys.

Šiam auditui atlikti informacija rinkta iš LR energetikos ministerijos, Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos, LITGRID UAB ir AB Lietuvos elektrinės.

Norėdami išsiaiškinti kvotų nustatymo termofikacinėms elektrinėms problemas, kalbėjome su Lietuvos šilumos tiekėjų ir Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijų prezidentais, Lietuvos energetikos instituto darbuotojais, AB „Panevėžio energija“ generaliniu direktoriumi.

Audito metu nagrinėjome termofikacinėms elektrinėms kvotų nustatymo reglamentavimo ypatumus, elektros energetikos sektoriaus struktūrą, remtiną elektros energijos apimčių nustatymą AB Lietuvos elektrinei ir termofikacinėms elektrinėms. Siekėme išsiaiškinti kaip šių supirkimo apimčių nustatymas veikia elektros energijos kainą.

Duomenis rinkome taikydami tikrinimo (dokumentų nagrinėjimo), apklausos (pokalbių), palyginimo (rodiklių) statistinės analizės ir kitas procedūras.

Atlikdami šį auditą darėme prielaidą, kad visi auditui pateikti dokumentai yra išsamūs ir galutiniai, o jų kopijos atitinka originalus.

AUDITO REZULTATAI

1. Remiamų elektros energijos gamybos apimčių nustatymo teisinis reguliavimas

Lietuvoje, vadovaujantis Energetikos ministerijos patvirtintu Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašu¹, elektros energijos gamyba remiama:

- kai gamintojai elektros energijai gaminti naudoja atsinaujinančius energijos išteklius;
- kai gamintojai gamina elektros energiją termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse ir teikia šilumą į aprūpinimo šiluma sistemas;
- kai gamintojams elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui ir energetikos sistemos rezervams užtikrinti;
- kai gamintojams būtinos lėšos atominės energetikos darbo saugumui užtikrinimo, atliekų saugojimo ir laidojimo išlaidoms padengti.

Igyvendinant Nacionalinę energetikos strategiją, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu buvo patvirtintas Lietuvos elektros rinkos plėtros planas², kuriame remiamos elektros energijos gamybos apimtis 2010 metais sudarytų apie 4,5 TWh. Plane numatyta, kad tikslinga inicijuoti teisinį reguliavimą, pagal kurį remiamos elektros energijos gamybos užduotis būtų paskirstyta taip:

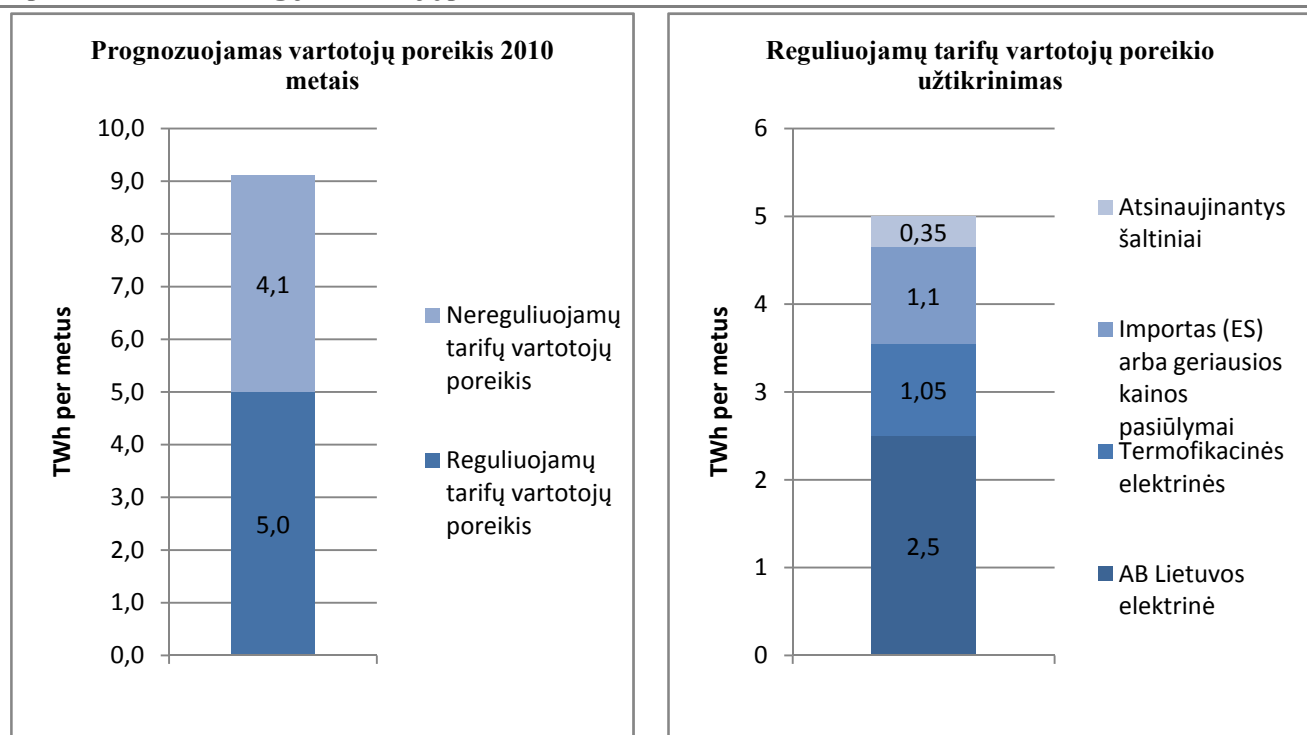
- iki 3 TWh – AB Lietuvos elektrinei, su sąlyga, kad remiama elektros energija bus gaminama kintamuoju grafiku pagal elektros energijos vartotojų, kuriems taikomi reguliuojami (visuomeniniai) elektros energijos tarifai, vartojimo poreikį, atsižvelgiant į AB Lietuvos elektrinės įrenginių techninius parametrus ir galimybes;
- iki 1,5 TWh – Lietuvos termofikacinėms elektrinėms su sąlyga, kad remiama elektros energija bus gaminama termofikaciniu režimu (pagal šilumos poreikio apkrovas), pagal elektros energijos vartotojų, kuriems taikomi reguliuojami (visuomeniniai) elektros energijos tarifai, vartojimo poreikį;
- perkama visa elektros energija, gaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

2010 m. planuojamas elektros energijos vartojimo poreikis sudarys apie 9,1 TWh. (2 pav.) Lietuvos elektros rinkos plane taip pat numatyta, kad perkamos remiamos elektros energijos kiekis visais atvejais neturi viršyti elektros energijos vartotojų, kuriems taikomi reguliuojami (visuomeniniai) elektros energijos tarifai, vartojimo poreikio.

¹ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-24 įsakymas Nr. 1-215 „Dėl viešuosius interesus paslaugų teikimo tvarkos aprašo patvirtinimo“.

² Lietuvos Respublikos Vyriausybė 2009-07-08 nutarimas Nr. 740 „Dėl Lietuvos elektros rinkos plėtros plano patvirtinimo“.

2 pav. Elektros energijos vartotojų poreikis

Šaltinis – Energetikos ministerija

Energetikos ministerija, patvirtinusi Elektros energijos supirkimo iš bendrų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklės³, nustatė remtinos elektros energijos supirkimo apimtį termofikacinėms elektrinėms⁴. Ministerija nustatė ir remtiną elektros energijos apimtį AB Lietuvos elektrinei. Nustatytą remtinos gamybos kiekių tikslas – užtikrinti elektros energijos tiekimo patikimumą ir saugumą, skatinti elektros energijos gamybą termofikaciniu režimu ir atsinaujinančių energijos šaltinių naudojimą.

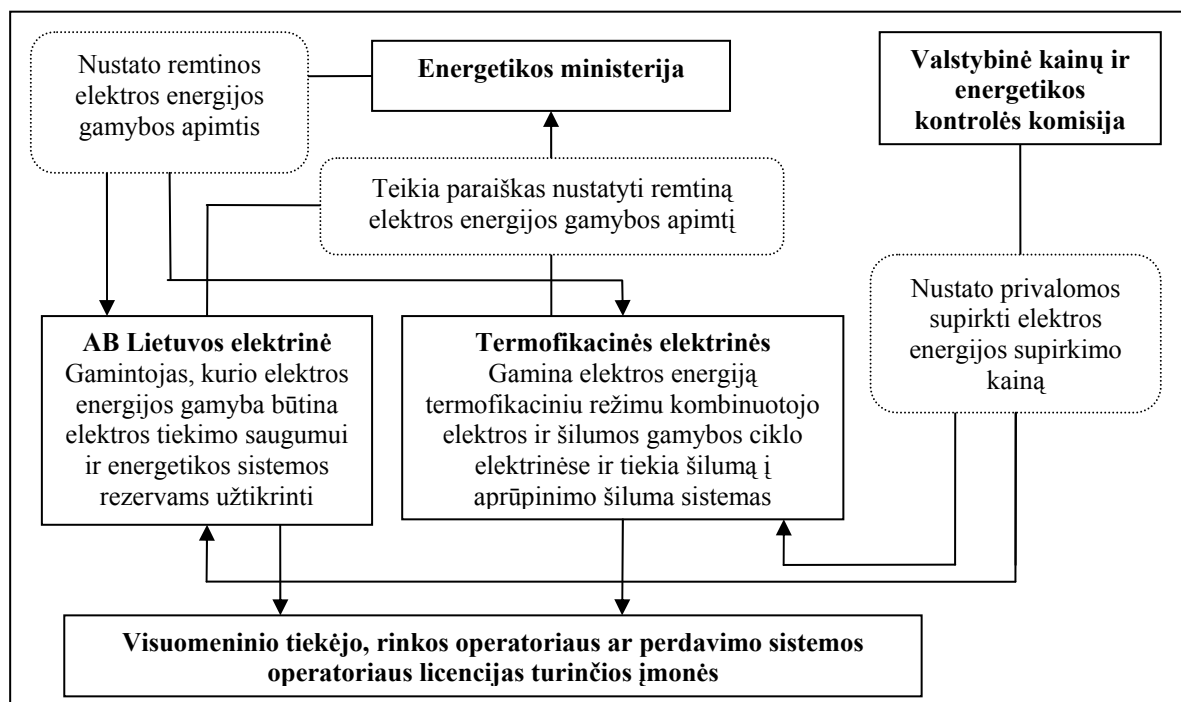
Nustatyta remtina elektros energijos gamybos apimtis superkama Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos nustatytais kainomis.

Pateikiame elektros energijos gamybos apimčių ir kainų nustatymo schemą (3 pav.)

³ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-24 įsakymas Nr. 1-219 „Dėl elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklių patvirtinimo“.

⁴ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-26 įsakymas Nr. 1-227 „Dėl elektrinių, kurioms nustatoma remtinos elektros energijos gamybos apimtis, sąrašo ir remtinos elektros energijos gamybos apimties ir masto 2010 metams nustatymo“.

3 pav. Elektros energijos gamybos apimčių ir kainų nustatymo teisinis reguliavimas

Šaltinis – Valstybės kontrolė

Termofikacinės elektrinės ir AB Lietuvos elektrinė pradėtos remti 2003 m. ir iki 2010 m. jų rėmimo sistema, pagrįsta remtinių elektros energijos gamybos apimčių nustatymu, nesikeitė. 2004 m. priimtoje Europos parlamento ir tarybos direktyvoje⁵ pabrėžiamas didelio efektyvumo termofikacijos skatinimas. Tuo tarpu Lietuvoje pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus, remiamos visos termofikacinės elektrinės, neatsižvelgiant į energijos gamybos efektyvumą.

Didelio naudingumo termofikacijos skatinimas, remiantis naudingosios šilumos paklausa, yra vienas iš Europos Sąjungos prioritetų, turint omenyje galimą termofikacijos naudą, taupant pirminius energijos šaltinius, išvengiant tinklo nuostolių ir mažinant teršalų išmetimą.

Nacionaliniuose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros energijos gamybos supirkimo apimčių (kvotų) nustatymą, akcentuojamas rėmimas, o skatinti efektyvią termofikaciją nenumatyta.

Audito metu nagrinėjome, kaip nustatomos remtinos elektros energijos gamybos apimtys AB Lietuvos elektrinei ir termofikacinėms elektrinėms.

⁵ Europos Parlamento ir Tarybos 2004-02-11 direktyva Nr. 2004/8/EB „Dėl termofikacijos skatinimo, remiantis naudingosios šilumos paklausa vidaus energetikos rinkoje, ir iš dalies keičianti Direktyvą 92/42/EEB.“

2. Pokyčiai elektros energetikos sistemoje

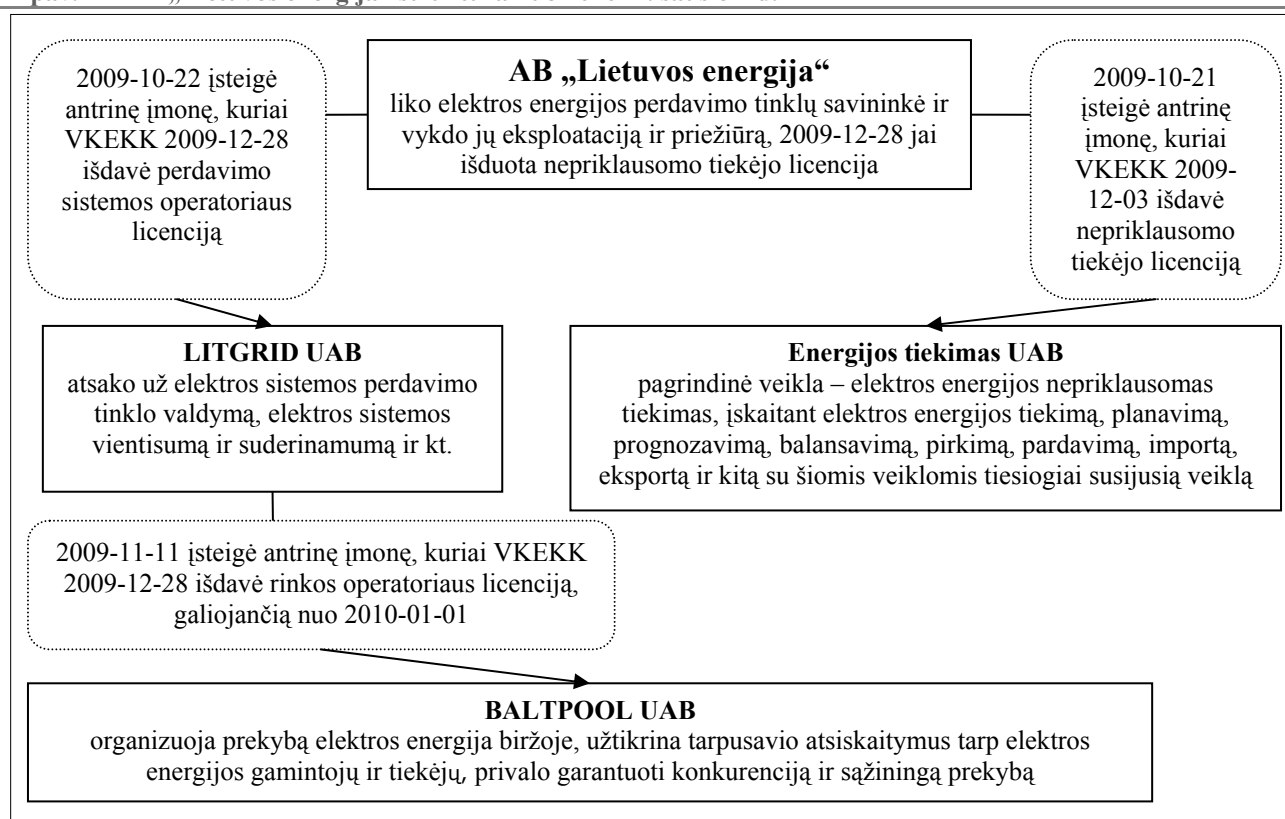
Norint įvertinti vieną elektros sistemos grandžių – elektros energijos supirkimo apimčių iš termofikacinių elektrinių nustatymą – pirmiausia reikia panagrinėti pokyčius, įvykusius elektros energetikos sistemoje nuo 2010 m. sausio 1 d., kurie turi įtakos kiekvienam elektros energetikos sektoriaus dalyviui.

Pagal Elektros energetikos įstatymą, elektros energetikos sektorių sudaro elektros energijos vartotojai, gamintojai, tiekėjai, perdavimo ir skirstomųjų tinklų įmonės, rinkos operatorius, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai. Elektros rinka funkcionuoja kaip ir bet kokia kita rinka: gamintojai gamina elektrą, tiekėjai organizuoja jos pirkimą iš gamintojų ir pardavimą vartotojams, o elektros perdavimo ir skirstymo įmonės persiunčia elektrą.

Pateikiame pagrindinius 2009 m. pabaigoje ir 2010 m. pradžioje įvykusius elektros energetikos sektoriaus pasikeitimus, turėjusius įtakos visai elektros energetikos sistemai:

- sustabdžius Ignalinos atominės elektrinės II-ąjį bloką, Lietuvoje neliko pagrindinio elektros energijos gamintojo, kuris patenkindavo apie 80 proc. šalies elektros energijos poreikio;
- šiuo metu elektros energiją Lietuvoje gamina AB Lietuvos elektrinė, termofikacinės elektrinės, hidroelektrinės, vėjo, biomasės ir kitos elektrinės;
- Lietuvoje elektros energijos rinka veikia nuo 2002 m. II ketvirčio, tačiau nuo 2010 metų valandinė elektros energijos prekyba galima ir paklausos pusėje bei elektros aukcionas tapo birža, veikiančia pagal Šiaurės valstybių elektros energijos rinkos principus ir patirtį.
- siekiant atskirti su elektros perdavimo veikla susijusias veiklas, AB „Lietuvos energija“ įsteigė antrines įmones, kurioms perduota dalis anksčiau AB „Lietuvos energija“ vykdytų funkcijų (4 pav.)

4 pav. AB „Lietuvos energija“ struktūra nuo 2010 m. sausio 1 d.

Šaltinis – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija ir Valstybės kontrolė

Vadovaujantis Elektros energetikos įstatymo 15 straipsniu, perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, nacionalinės balansavimo funkcijos atlikimą ir sisteminių paslaugų teikimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, jungiamųjų linijų su kitų šalių energetikos sistemomis eksploatavimą, priežiūrą, valdymą bei plėtrą, mažinant perdavimo tinklų apribojimus ir atsižvelgiant į perdavimo tinklų naudotojų poreikius.

Iki 2009 m. gruodžio 31 d. AB „Lietuvos energija“ vykdė perdavimo sistemos operatoriaus funkcijas ir tik 2009 metų pabaigoje buvo priimti sprendimai keisti elektros energetikos sistemos struktūrą. Nuo 2010 m. pradžios už AB „Lietuvos energija“ darbo stabilumą ir patikimumą atsakinga tapo antrinė AB „Lietuvos energija“ įmonė – LITGRID UAB.

Lietuvos energetikos sektorius pagal savo svarbą yra vienas reikšmingiausių šalyje, todėl visi esminiai pasikeitimai, susiję su elektros energetikos sistemos dalyviais ir pačia sistema, gali turėti lemiamos įtakos ateinančių metų elektros energijos kainų nustatymui.

3. Remiamos elektros energijos gamybos apimties nustatymas AB Lietuvos elektrinei

AB Lietuvos elektrinė labai svarbi Lietuvos elektros energetikos sistemoje. Ignalinos AE darbo metu Lietuvos elektrinei teko labai svarbus uždavinys – rezervuoti Ignalinos AE blokus, neplanuotai jiems sustojus ar dengti elektros energijos poreikį mūsų regione, esant kitiems elektros sistemos sutrikimo atvejams. AB Lietuvos elektrinė, 2009-12-31 sustabdžius Ignalinos AE II-ąjį bloką, tapo viena iš pagrindinių elektros energijos gamintojų Lietuvoje.

AB Lietuvos elektrinė skiriasi nuo termofikacinių elektrinių tuo, kad ji centralizuotus šilumos tiekimo tinklus ji turi galimybę patiekti tik apie 10 proc. pagamintos šilumos.

Įvertinant AB Lietuvos elektrinės svarbą, iki 2009 m. pabaigos AB Lietuvos elektrinė buvo remiama tiek, kiek reikėjo užtikrinti Lietuvai reikalingą elektros energijos rezervą. Rezervuoti reikia tiek galios, kokio galingumo veikia didžiausias elektros energiją gaminantis įrenginys.

Iki 2009 m. pabaigos AB Lietuvos elektrinė turėjo užtikrinti 1073 MW rezervą (nes veikė Ignalinos atominė elektrinė), o nuo 2010 m. reikia rezervuoti tris kartus mažiau galios – 368 MW (nes didžiausiu gamintoju tapo AB Lietuvos elektrinė).

Nuo 2010 m. sausio 1 d. AB Lietuvos elektrinei nustatoma remiamos elektros gamybos apimtis ne tik energetikos sistemos rezervams, kaip buvo anksčiau, bet ir tiekimo saugumui užtikrinti.

Kaip ir kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti įvertinamas tiekimo saugumas – nenustatyta, todėl kyla pagrįstų abejonių, kokio dydžio kvota AB Lietuvos elektrinei reikalinga, kiek reikia generavimo pajėgumų, norint užtikrinti tiekimo saugumą.

Elektros energetikos sektoriaus plėtroje numatyta⁶, kad 2009 m. pabaigoje sustabdžius antrąjį Ignalinos AE bloką, būtina atlikti reikiamus AB Lietuvos elektrinės įrenginių tikrinimo ir derinimo darbus ir užtikrinti, kad nuo 2010 m. pradžios ji galėtų patikimai dirbti ne mažesne negu 1500 MW galia.

Vadovaujantis energetikos ministro įsakymu⁷ patvirtinta elektros energijos, pagamintos AB Lietuvos elektrinėje, remtina apimtis 2010 m. – 2,5 TWh, t. y. 1,7 TWh daugiau, negu buvo nustatyta 2009 m.

Audito metu analizavome, kuo vadovaujantis buvo nustatyta 2,5 TWh dydžio remtina elektros energijos gamybos apimtis AB Lietuvos elektrinei.

⁶ Lietuvos Respublikos Seimo 2007-01-18 nutarimas Nr. X-1046 „Dėl nacionalinės energetikos strategijos patvirtinimo“.

⁷ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-26 įsakymas Nr. 1-227 „Dėl elektrinių, kurioms nustatoma remtinos elektros energijos gamybos apimtis, sąrašo ir remtinos elektros energijos gamybos apimties ir masto 2010 metais nustatymo“.

AB Lietuvos elektrinė, pateikė paraišką⁸ Energetikos ministerijai prašydama patvirtinti 3 TWh perkamos elektros energijos 2010 m. apimtį ir nurodė šias priežastis:

1. 3 TWh per metus AB Lietuvos elektrinė patiekia dirbdama dviem 300 MW galios blokais, kurie gali kūrėti skystą kurą ir yra pagrindinė alternatyva dujoms.
2. Energetinio saugumo užtikrinimas. Tik importuojant elektros energiją, negalima užtikrinti energetinio saugumo, reikia bazinės bent 30 proc. gamybos su patikimu kuro tiekimu.
3. Du 300 MW blokai darbe reikalingi dėl patikimo elektrinės darbo.
4. Rinkos konkurencingumo užtikrinimas. AB Lietuvos elektrinės elektros energijos kaina nustatys importuojamos elektros energijos kainos lubas.
5. Minimali 3 TWh gamyba reikalinga tam, kad būtų užtikrinamas naujo bloko statybos finansavimas.

Energetikos ministerija, nustatydamas remtiną elektros energijos gamybos apimtį AB Lietuvos elektrinei vadovavosi patvirtintu Lietuvos elektros rinkos plėtros planu, atsižvelgė į AB Lietuvos elektrinės pateiktą paraišką, o elektros energijos supirkimo kvotą patvirtino vadovaudamasi AB „Lietuvos energija“ pateiktu raštu, kuriame pažymima: „AB Lietuvos elektrinės dalyvavimas šalies vartotojų poreikio užtikrinimui minimalaus ir maksimalaus suvartojimo valandomis 2010 m. sudaro ne mažiau kaip 2,5 TWh.“

Norime pažymėti, kad termofikacinėms elektrinėms remiamos elektros energijos gamybos apimtys nustatomos vadovaujantis energetikos ministro patvirtintomis taisyklėmis, bet nėra teisės aktų kuriais vadovaujantis turi būti apskaičiuojama kvota AB Lietuvos elektrinei.

Energetikos ministerijos 2010 m. nustatyta kvota AB Lietuvos elektrinei kelia pagrįstų abejonių ir diskusijų dėl šios kvotos dydžio, nes nėra objektyvių kriterijų, kuriais vadovaujantis jis būtų apskaičiuojamas.

Lietuvos šilumos tiekėjų ir Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijų teigimu, AB Lietuvos elektrinėje elektros energijos gamyba reikalauja gerokai didesnių kuro sąnaudų, negu efektyvesnėse termofikacinėse elektrinėse. Jų nuomone, nemažinant elektros energijos tiekimo saugumo galima sumažinti elektros energijos kainų šuolį 2010 m., jeigu AB Lietuvos elektrinei nustatyta kvota būtų sumažinta iki 1,5 TWh, o termofikacinėms elektrinėms padidinta iki 2 TWh.

Lietuvos energetikos instituto darbuotojų nuomone, AB Lietuvos elektrinė galėtų dirbti 2009 metų režimu ir kartu su Kruonio HE užtikrinti sistemos patikimumą. Pagrindinė priežastis kodėl AB Lietuvos elektrinei buvo nustatyta tokia kvota, tai, kad būtų užtikrinama naujo (9-tojo) bloko statyba ir elektrinė galėtų įvykdyti savo įsipareigojimus bankams.

⁸ AB Lietuvos elektrinės 2009-06-30 raštas Nr. 105-1704 „Dėl remtiną elektros energijos gamybos apimtį 2010 metais nustatymo“.

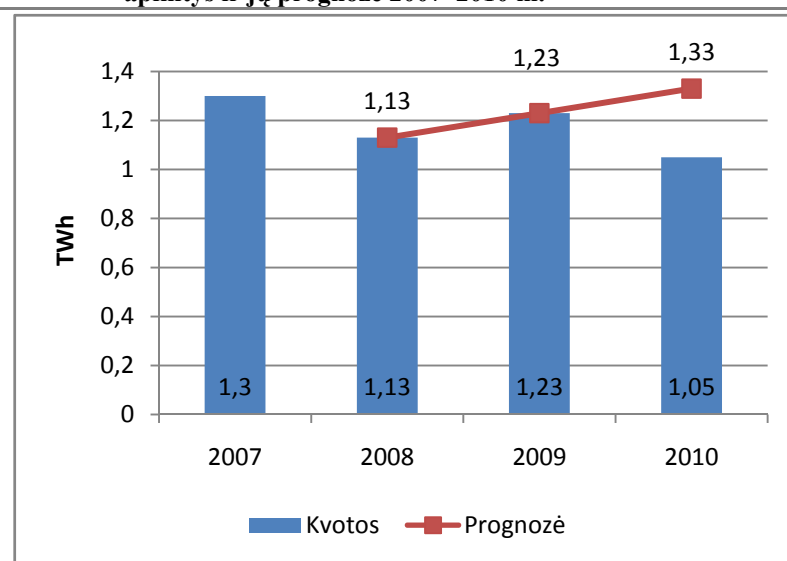
AB Lietuvos elektrinė šiuo metu yra didžiausias elektros energijos gamintojas, jos veikla būtina bendrai elektros energijos sistemai palaikyti. Audito metu nustatėme, kad nebuvo apskaičiuoti kiti galimi remtinės elektros energijos supirkimo apimčių (kvotų) skirstymo variantai ir šių apimčių įtaka elektros kainai bei įtaka elektrinių veiklos ir finansiniams rezultatams.

4. Kvotų nustatymas termofikacinėms elektrinėms

Termofikaciniu režimu šiuo metu dirba ir šilumą į centralizuotus šilumos tinklus tiekia 12 termofikacinių elektrinių. Termofikacinių elektrinių elektros energija superkama pagal jų šilumos poreikio apkrovas, atsižvelgiant į elektros energijos vartotojų poreikį.

Audito metu palyginome, kaip 2007–2010 m. keitėsi elektros energijos supirkimo mastas ir kaip buvo prognozuojamos supirkimo apimtys iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų, t. y. termofikacinių elektrinių (5 pav.).

5 pav. Termofikacinėse elektrinėse pagamintos remiamos elektros energijos apimtys ir jų prognozė 2007–2010 m.

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Energetikos ministerijos duomenis

2007–2009 nustatomos elektros energijos supirkimo apimtys termofikacinėms elektrinėms nuolat didėjo, o 2010 m. sumažėjo nuo 1,23 TWh iki 1,05 TWh (1 priedas). 2010 metais iš termofikacinių elektrinių superkamas elektros energijos kiekis sudarys 11,5 proc. viso elektros energijos poreikio.

Pastebėjimas

Energetikos ministerija 2010 m. vasario 26 d. įsakymu Nr. 1-60 „Dėl Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2009-11-26 įsakymo Nr. 1-227 „Dėl elektrinių, kurioms nustatoma remtinės elektros energijos gamybos apimtis, sąrašo ir remtinės elektros energijos gamybos apimties ir masto 2010 metais nustatymo“ pakeitimo“ padidino AB „Panevėžio energija“ remtinės elektros energijos gamybos apimtį nuo 96,1 mln. kWh iki 146,1 mln. kWh.

2003–2009 m. elektros energijos supirkimo apimtis nustatydavo Ūkio, o nuo 2010 m. – Energetikos ministerija.

Nustatant supirkimo apimtis 2007–2009 m., buvo pateikiamos prognozės, koks bus superkamas remiamos elektros energijos kiekis ateinančius dvejus metus. Taip pat buvo prognozuojama, kad termofikacinių elektrinių rėmimas ateityje didės apie 0,1 TWh kasmet. Tokiu būdu termofikacinės elektrinės žinojo ateinančių metų kvotų dydžius ir galėjo planuoti būsimas pajamas. Nustatant elektros energijos apimtis 2010 m., prognozės ateinantiems metams nenumatytos.

Energetikos ministro 2010-01-01 įsakymu Nr. 1-14 sudaryta darbo grupė dėl efektyvios kogeneracijos skatinimo nuo 2011 m. Planuojama, kad nuo 2015 m. iškastinį kurą deginančios kogeneracinės elektrinės nebus remiamos.

Termofikacinės elektrinės, kaip ir bet kurios kitos įmonės turi žinoti ateities perspektyvas, nes nuo to priklauso įmonių veiklos rezultatai, investicijų poreikis ir kt.

Elektros energijos supirkimo apimtys termofikacinėms elektrinėms nustatomos pagal Energetikos ministerijai teikiamas paraiškas, kuriose termofikacinės elektrinės turi nurodyti:

- elektrinės nominalią elektrinę galią;
- elektrinės nominalią šiluminę galią;
- numatomą patiekti ir (ar) parduoti į aprūpinimo šiluma sistemas kiekį;
- pageidaujamą ateinančiais metais parduoti elektros energijos kiekį;
- per pastaruosius trejus metus kasmet pagamintos ir į aprūpinimo sistemas patiektos ir (ar) parduotos šilumos kiekį;
- per pastaruosius trejus metus pagamintos ir perdavimo ir (ar) skirstomiejiems elektros tinklams parduotos elektros energijos kiekį;
- pastarųjų trejų metų Elektrinės energijos gamybos efektyvumo rodikliai.

Audito metu pastebėjome, kad termofikacinės elektrinės Energetikos ministerijai pateikia ne visus duomenis, kurių reikalaujama pagal Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklės. Taip pat pastebėjome, kad nustatant kvotas 2010 m., nebuvo vertinami termofikacinių elektrinių pateikti pastarųjų trejų metų duomenys.

Nagrinėdami elektros energijos apimčių nustatymą 2010 m., nustatėme, kad 1,05 TWh apimtis termofikacinėms elektrinėms paskirstoma proporcingai, atsižvelgiant į skaičiuojamą elektros energijos pardavimo apimtį kiekvienai elektrinei. Skaičiuojamoji elektros energijos pardavimo apimtis nustatoma pagal elektros ir šiluminę nominalią galią, apskaičiavus šių galių santykį. Vėliau, jeigu elektrinių pageidaujama kvota mažesnė už galimą skirti kvotą, šioms elektrinėms paliekamas pageidaujamas kiekis, o kitoms vėl proporcingai paskirstomas. Lyginant su

skaičiuojamą apimtį perkamos elektros energijos kiekis termofikacinėse elektrinėse 2010 metais sudarė 41,36 proc., išskyrus termofikacines, kurių prašomas supirkti elektros energijos kiekis mažesnis už skaičiuojamą apimtį, t. y.:

- AB „Šiaulių energija“ – 33,92 proc.;
- UAB „Litesko“ filialas Druskininkų šiluma – 40,47 proc.;
- UAB „Utenos šilumos tinklai“ – 6,31 proc.

Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų supirkimo taisyklėse nenumatyta, kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti paskirstomos perkamos elektros energijos gamybos apimtys termofikacinėms elektrinėms.

Analizuodami termofikacinių elektrinių rodiklius ir pokalbių su įvairių institucijų darbuotojais metu nustatėme, kad iš šiuo metu veikiančių termofikacinių elektrinių, galime išskirti tris, kurios yra efektyvios (naudingiausiai išnaudojamas pirminis energijos šaltinis šilumos ir elektros energijos gamybai):

- AB „Panevėžio energija“ Panevėžio termofikacinė elektrinė.
- UAB „Vilniaus energija“ termofikacinė elektrinė Nr.3.
- UAB „Kauno termofikacijos“ elektrinė.

Kitose termofikacinėse elektrinėse veikiantys įrenginiai yra nusidėvėję, jų darbo efektyvumas žymiai sumažėjęs, todėl tolesnei jų veiklai reikia didelių investicijų. Šiuo metu termofikacinės elektrinės remiamos siekiant užtikrinti jų veiklos tęstinumą⁹.

Valstybinės kainų ir energetikos komisijos darbuotojų teigimu termofikacijos skatinimas turi būti susiejamas ir su termofikacinės elektrinės efektyvumu. Taip rekomenduojama ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje dėl termofikacijos skatinimo, tačiau šiuo metu remiant elektros energijos gamybą neįvertinamas energijos gamybos efektyvumas, o remiamos visos termofikacinės elektrinės, kurios pateikia paraiškas Energetikos ministerijai.

Audito metu pastebėjome, kad yra skirtingos nuomonės, kiek ir kaip turėtų būti remiamos termofikacinės elektrinės.

Lietuvos energetikos instituto darbuotojai teigia, kad: „būtų tikslinga kol kas palikti kvotas termofikacinėms elektrinėms, visiškai jų nepanaikinant. Tiesiog tikslinga bent kol kas remti termofikacines elektrines, siekiant turėti vietinius elektros energijos gamintojus. Elektros energijos supirkimas pagal nustatytas kvotas garantuoja „išgyvenimą“.

Lietuvos šilumos tiekėjų ir Lietuvos elektros energijos gamintojų asociacijų teigimu, ateityje atsisakius remti termofikacines elektrines, joms tiesiog nebus naudinga dirbti termofikaciniu režimu

⁹ Lietuvos Respublikos energetikos ministro 2010-02-01 įsakymu Nr. 1-14 sudarytos darbo grupės dėl efektyvios kogeneracijos skatinimo posėdžio protokolas

ir gaminti šilumą ir elektros energiją kartu. Greičiausiai bus atsisakyta termofikacijos, o šilumos gamybai bus naudojami vandens šildymo katilai ir nebus gaminama elektra.

Šiuo metu termofikacinės elektrinės remiamos proporcingai paskirstant elektros energijos apimtis, tačiau neatsižvelgiama į termofikacinių elektrinių efektyvumą, nesivadovaujama Europos Sąjungos teisės aktais.

5. Elektros energijos kainos struktūra ir kvotų nustatymo įtaka elektros energijos kainai

Audito metu nagrinėjome, kaip keistūsi elektros energijos kaina keičiantis elektros energijos supirkimo iš AB Lietuvos elektrinės ir termofikacinių elektrinių apimtims.

Elektros energijos tarifas, kuriuo vartotojai atsiskaito už elektros energiją, sudarytas iš kelių dedamųjų (6 pav.):

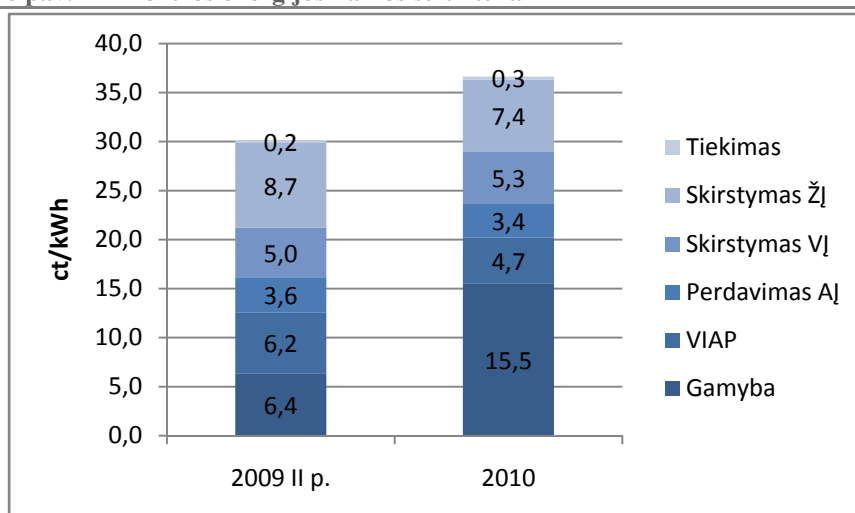
- ▶ gamybos (pirkimo) kaina;
- ▶ viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina (VIAP);
- ▶ perdavimo paslaugos kaina;
- ▶ skirstymo paslaugos kaina;
- ▶ tiekimo (visuomeninio arba nepriklausomo) paslaugos kaina.

Iš AB Lietuvos elektrinės ir termofikacinių elektrinių superkama elektros energija įskaičiuojama į viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą (VIAP).

Viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinka šios paslaugos:

1. elektros energijos gamyba:
 - 1.1. naudojant atsinaujinančius energijos šaltinius;
 - 1.2. termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse, kai šios elektrinės tiekia šilumą į miestų centralizuotus šilumos tiekimo tinklus;
 - 1.3. nustatytosiose elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina energetikos sistemos rezervams užtikrinti.
2. atominės energetikos darbo saugumo užtikrinimas, atliekų saugojimas ir laidojimas;
3. elektros energijos gamybos įrenginių, elektros energijos gamybai naudojančių vėjo, biomasės, saulės ar vandens energiją, prijungimas prie perdavimo ar skirstomųjų elektros tinklų.

6 pav. Elektros energijos kainos struktūra

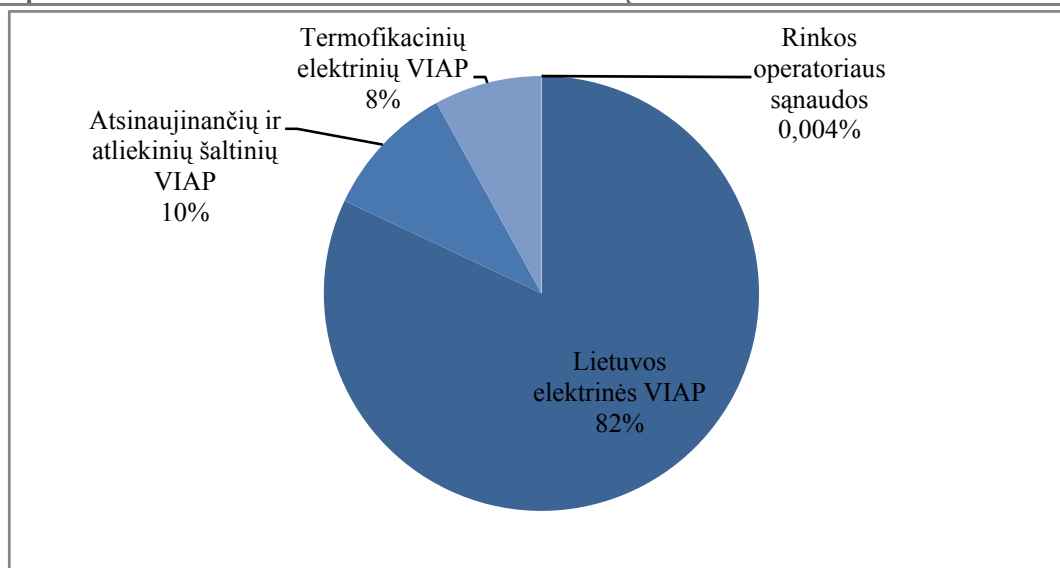
Šaltinis – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

Apskaičiavome, kad 2010 m. viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina sudaro 4,7 ct/kWh, t.y. 13 proc. elektros energijos kainos, o 2009 m. sudarė 6,2 ct/kWh, t.y. 21 proc.

Didžiausią VIAP sąnaudų dalį sudaro elektros energija, pagaminta AB Lietuvos elektrinėje, kurioje elektros energijos gamyba būtina energetikos sistemos rezervams užtikrinti, t. y. 2010 m. – 82 proc., o 2009 m. sudarė 40 proc.

Termofikacinių elektrinių tiekiamos elektros energijos, pagamintos kogeneraciniu režimu ir tiekiant šilumos energiją į centralizuotus šilumos tinklus, sąnaudos 2010 m. sudaro 8 proc. (7 pav.), 2009 m. sudarė 46 proc.

7 pav. Atskiros VIAP rūšies dalis bendrose VIAP sąnaudose 2010 m.

Šaltinis – Valstybinė kainų ir energetikos kontrolės komisija

Elektros energijos kainoje termofikacinių elektrinių tiekiamos elektros energijos dalis sudaro 1 proc., o AB Lietuvos elektrinės – 10,6 proc.

Remiamos elektros energijos apimčių pokyčiai turi tiesioginės įtakos elektros energijos kainai (1 lentelė). 2010 m. VIAP kainas apskaičiavome pagal Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos patvirtintas metodikas.

1 lentelė. Kvotų pokyčių įtaka VIAP kainai

	Šiuo metu galiojantis		2 variantas		3 variantas		4 variantas		5 variantas	
	Supirkimo apimtis, TWh	VIAP kaina, ct/kWh	Supirkimo apimtis, TWh	VIAP kaina, ct/kWh	Supirkimo apimtis, TWh	VIAP kaina, ct/kWh	Supirkimo apimtis, TWh	VIAP kaina, ct/kWh	Supirkimo apimtis, TWh	VIAP kaina, ct/kWh
Termofikacinės elektrinės	1,05	4,73	1,988	4,01	1,05	3,38	1,23	apie 2,4	1,05	5,65
AB Lietuvos elektrinė	2,50		1,562		1,50		0,80		3,00	
Šaltinis – Valstybės kontrolė										

Kaip matome pagal lentelėje pateiktus duomenis, šiuo metu patvirtinta VIAP kaina – 4,73 ct/kWh. Jeigu:

- sumažinus elektros energijos supirkimo apimtį AB Lietuvos elektrinei ir padidinus apimtį termofikacinėms elektrinėms pagal jų galimą patiekti elektros energijos kiekį, naudingai panaudojant šilumą, elektros energijos kaina sumažėtų – 0,72 ct/kWh;
- sumažinus elektros energijos supirkimo apimtį AB Lietuvos elektrinei 1 TWh, o termofikacinėms elektrinėms palikus šiuo metu galiojančias supirkimo apimtis, elektros energijos kaina sumažėtų – 1,35 ct/kWh;
- palikus galioti 2009 m. patvirtintas elektros energijos supirkimo apimtį elektros energijos kaina dabar būtų 2,33 ct/kWh mažesnė.
- padidinus elektros energijos supirkimo apimtį AB Lietuvos elektrinei iki 3 TWh, o termofikacinėms elektrinėms palikus šiuo metu galiojančias supirkimo apimtis, elektros energijos kaina padidėtų – 0,92 ct/kWh.

Energetikos ministerijos darbuotojų nuomone, skirstant superkamos elektros energijos kvotas, pirmiausia turėtų būti įvertinamas energetinis saugumas, tinklo patikimumo užtikrinimas, tinklo įrenginių charakteristikos ir tik tada įvertinami ekonominiai sprendimai.

Energetikos ministerija, nustatydamą elektros energijos supirkimo apimtį AB Lietuvos elektrinei ir termofikacinėms elektrinėms, nevertino kvotų pokyčių įtakos elektros energijos kainai.

Energetikos instituto darbuotojų teigimu, turėtų būti paskaičiuoti visi galimi kvotų skirstymo variantai ir šių kiekių įtaka elektros kainai ir įtaka elektrinių veiklos ir finansiniams rezultatams.

Elektros kainų poveikį ekonomikai apskaičiuoti yra sunkiau. Padidėjus elektros energijos kainai, pabrangsta ir visos kitos prekės. Jei elektros tarifas padidėja 1 centu, namų ūkio išlaidos padidėja vidutiniškai 1,50 lito per mėnesį.

Šiuo metu, kai Lietuva importuoja apie 50 proc. elektros energijos, net perskirsčius elektros energijos gamybos apimtį ir sumažinus VIAP kainą, neaišku, kokią įtaką tai galėtų turėti galutinei elektros energijos kainai. Mūsų nuomone, Energetikos ministerija turėjo atlikti išsamius skaičiavimus ir apie tai informuoti visus elektros energetikos sektoriaus dalyvius.

IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

Išvados

1. Europos Sąjungos teisės aktuose akcentuojamas didelio efektyvumo termofikacijos skatinimas. Tuo tarpu Lietuvoje pagal šiuo metu galiojančius teisės aktus remiamos visos termofikacinės elektrinės, neatsižvelgiant į energijos gamybos efektyvumą. Šiuo metu veikianti termofikacinių elektrinių rėmimo sistema iškreipia rinką ir užtikrina tik termofikacinių elektrinių veiklos tęstinumą ir neskatina efektyvios kogeneracijos (1 ir 4 dalys).

2. Nenumatyta kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti nustatyta elektros energijos gamybos kvota AB Lietuvos elektrinei ir įvertintas kvotos poreikis saugumui užtikrinti, todėl jai nustatyta 2,5 TWh remiamos elektros energijos gamybos apimtis kelia pagrįstų abejonų dėl jos atitikimo rėmimo tikslui ir naudos energijos vartotojams (3 dalis).

3. Nenumatyta, kokiais kriterijais vadovaujantis turi būti paskirstomos perkamos elektros energijos gamybos apimtys termofikacinėms elektrinėms, todėl Energetikos ministerija pasirenka skirstymo principus savo nuožiūra, taigi neužtikrina skaidrumo principų (4 dalis).

4. Nustatant supirkimo apimtis iš termofikacinių elektrinių 2010 m. nebuvo prognozuojama, kokia bus perkama remiamos elektros energijos gamybos apimtis ateinančiais metais. Tokiu būdu, termofikacinės elektrinės negali numatyti ateities perspektyvų, investicijų poreikio ir prognozuoti pinigų srautų (4 dalis).

5. Remiamos elektros energijos apimčių pokyčiai daro tiesioginę įtaką elektros energijos kainai, tačiau jie nebuvo vertinami, nustatant energijos supirkimo apimtis AB Lietuvos elektrinei ir termofikacinėms elektrinėms (5 dalis).

Rekomendacijos

Energetikos ministerijai:

1. Įvertinti kogeneracijos perspektyvas šalies energetikos sistemoje, termofikacinėse elektrinėse pagamintos energijos gamybos ir vartojimo apimtis, teikti pasiūlymus dėl Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo, kuriuose būtų aptartos energetikos sistemos vystymo kryptys susijusios su termofikacinių elektrinių veikla (1 išvada).

2. Patvirtinti objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų pagrįsta remiamos elektros energijos gamybos apimtis AB Lietuvos elektrinei energetikos sistemos rezervams ir tiekimo saugumui užtikrinti (2 išvada).

3. Nustatyti metodus ir objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų paskirstoma remiamos elektros energijos gamybos apimtis termofikacinėms elektrinėms (3 išvada).

4. Informuoti AB Lietuvos elektrinę ir termofikacines elektrines apie prognozuojamas remiamos elektros energijos gamybos apimtis keleriems metams į priekį (4 išvada).

5. Tvirtinti remiamos elektros energijos apimčių dydžius, gavus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos informaciją dėl įtakos elektros energijos kainai įvertinimo(5 išvada).

2-ojo audito departamento direktorė

Zita Valatkienė

Vyriausioji valstybinė auditorė

Renata Vaitulionienė

PRIEDAI

Valstybinio audito ataskaitos
„Termofikacinėse elektrinėse pagamintos
remiamos elektros energijos supirkimo
apimčių (kvotų) nustatymas“
1 priedas

2 lentelė. Patvirtintos elektros energijos supirkimo kvotos termofikacinėms elektrinėms 2007–2009 m., mln. kWh

Nr.	Elektrinės	2007 m.	2008 m.	2008 m. palyginus su 2007 m., proc.	2009 m.	2009 m. palyginus su 2007 m., proc.	2009 m. palyginus su 2008 m., proc.	2010 m.	2010 m. palyginus su 2009 m., proc.	2010 m. palyginus su 2008 m., proc.	2010 m. palyginus su 2007 m., proc.
1.	UAB „Vilniaus energija“:	556,7	547,0	-1,7	547,0	-1,7	0	570,5	4,3	4,3	2,5
1.1.	termofikacinė elektrinė Nr. 2	33,0	28,3	-14,2	28,3	-14,2	0	37,0	30,7	30,7	12,1
1.2.	termofikacinė elektrinė Nr.3	522,0	516,9	-1,0	516,9	-1,0	0	531,7	2,9	2,9	1,9
1.3.	Salininkų katilinės termofikacinė elektrinė	1,7	1,8	5,9	1,8	5,9	0	1,8	0	0	5,9
2.	UAB „Kauno termofikacijos“ elektrinė	280,0	374,4	33,7	374,4	33,7	0	315,2	-15,8	-15,8	12,6
3.	AB „Lifosa“ elektrinė	20,0	21,0	5,0	21,0	0	5,0	-	-	-	-
4.	AB „Klaipėdos energija“ elektrinė	20,0	14,2	-29,0	14,2	-29,0	0	9,2	-35,2	-35,2	-54,0
5.	AB „Kauno energija“ Petrašiūnų elektrinė	12,0	12,0	0	12,0	0	0	10,8	-10,0	-10,0	-10,0

6.	AB „Panevėžio energija“ Panevėžio rajoninė katilinė Nr. 1	6,59	6,2	-5,9	6,2	-5,9	0	4,1	-33,9	-33,9	-37,8
7.	AB „Panevėžio energija“ Panevėžio termofikacinė elektrinė	50,0	120,1	140,2	181,1	262,2	50,8	96,1	-46,9	-20,0	92,2
8.	AB „Šiaulių energija“ Pietinė katilinė	6,5	7,0	7,7	7,0	7,7	0	7,0	0	0	7,7
9.	UAB „Litesko“ filialo „Druskininkų šiluma“ Druskininkų katilinė	1,24	1,1	-11,3	1,1	-11,3	0	1,8	63,6	63,6	45,2
10.	UAB „Litesko“ filialo „Alytaus energija“ Alytaus rajoninės katilinės elektrinė	-	26,6	-	46,0	-	72,9	32,1	-30,2	20,7	-
11.	UAB „Utenos šilumos tinklai“ elektrinė	-	0,34	-	0,05	-	-85,3	0,08	60,0	-76,5	-
12.	UAB „ENG“ Pasvalio rajoninė elektrinė	-	-	-	-	-	-	3,1	-	-	-
13.	UAB „Girių bizonas“ elektrinė	-	-	-	19,95	-	-	-	-	-	-
14.	AB „Lietuvos elektrinė“	700,0	700,0	0	800,0	14,2	14,2	2500,0	212,5	257,1	257,1
IŠ VISO		1653,0	1830,0	10,7	2030,0	22,8	10,9	3550,0	74,9	94,0	114,8

Šaltinis – Valstybės kontrolė pagal Energetikos ministerijos duomenis

Valstybinio audito ataskaitos
„Termofikacinėse elektrinėse pagamintos
remiamos elektros energijos supirkimo
apimčių (kvotų) nustatymas“
2 priedas

3 lentelė. Rekomendacijų įgyvendinimo planas

Rekomendacijos eilės numeris ataskaitoje	Rekomendacija	Subjektas, kuriam pateikta rekomendacija	Veiksmas / Priemonės / Komentarai	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas (data)
1	2	3	4	5
1.	Įvertinti kogeneracijos perspektyvas šalies energetikos sistemoje, termofikacinėse elektrinėse pagamintos energijos gamybos ir vartojimo apimtis, teikti pasiūlymus dėl Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo, kuriuose būtų aptartos energetikos sistemos vystymo kryptys susijusios su termofikacinių elektrinių veikla	Energetikos ministerija	<p>Bus analizuojamos ir vertinamos kogeneracijos perspektyvos šalies energetikos sistemoje bei teikiami pasiūlymai dėl Nacionalinės energetikos strategijos atnaujinimo.</p> <p>Energetikos ministerija šiuo metu renka informaciją apie esamus kogeneracinius įrenginius skirtinguose ūkio sektoriuose, kuri svarbi prognozuojant kogeneracijos plėtros galimybes šalyje.</p> <p>Reikšmingą indėlį vertinant kogeneracijos perspektyvas šalies energetikos sistemoje taip pat turės Energetikos ministro 2010-02-01 įsakymu Nr. 1-14 sudarytos darbo grupės dėl efektyvios kogeneracijos skatinimo, kuriai pavesta išnagrinėti efektyvios kogeneracijos skatinimo prielaidas bei galimybes ir teikti pasiūlymus, darbo eigoje išsakytos nuomonės.</p>	2010-05-31
2.	Patvirtinti objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų pagrįsta remiamos elektros energijos gamybos apimtis AB Lietuvos elektrinei energetikos sistemos rezervams ir tiekimo saugumui užtikrinti		Remiantis Energetikos ministro 2010-02-01 įsakymu Nr. 1-14 sudarytos darbo grupės pateiktais pasiūlymais bus parengti efektyvios kogeneracijos skatinimo tvarką reglamentuojantys teisės aktai bei viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarką reglamentuojančių teisės aktų (Energetikos ministro 2009-11-24 įsakymu Nr. 1-214 (Žin., 2009, Nr. 140-6158) patvirtinto Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje sąrašo, Energetikos ministro 2009-11-24 įsakymu Nr. 1-215 (Žin., 2009, Nr. 140-6159) patvirtinto Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo) pataisos	2010-06-30

3.	Nustatyti metodus ir objektyvius kriterijus, kuriais vadovaujantis būtų paskirstoma remiamos elektros energijos gamybos apimtis termofikacinėms elektrinėms		Bus parengtos Energetikos ministro 2009-11-24 įsakymu Nr. 1-219 (Žin., 2009, Nr. 140-6160) patvirtintų Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros energijos gamintojų taisyklių pataisos	2010-06-30
4.	Informuoti AB Lietuvos elektrinę ir termofikacines elektrines apie prognozuojamas remiamos elektros energijos gamybos apimtis keleriems metams į priekį		Vadovaujantis patikslintomis (pagal 3 rekomendaciją) Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros gamintojų taisyklėmis tvirtinant elektrinių, kurių elektros energijos gamyba remiama, sąrašą ir elektros energijos apimčių dydžius, kartu bus patvirtintos ir prognozuojamos remiamos elektros energijos gamybos apimtys	2010-08-31
5.	Tvirtinti remiamos elektros energijos apimčių dydžius, gavus Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos informaciją dėl įtakos elektros energijos kainai įvertinimo		Vadovaujantis patikslintomis (pagal 3 rekomendaciją) Elektros energijos supirkimo iš bendrųjų šilumos ir elektros gamintojų taisyklėmis, bus sudarytas elektrinių, kurių elektros energijos gamyba remiama, sąrašas ir, konsultuojantis su Valstybine kainų ir energetikos kontrolės komisija, nustatytos remtinės elektros energijos gamybos apimtys	2010-08-31
<p>Atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą plane nustatytais terminais:</p> <p>Energetikos ministerijos Energijos efektyvumo skyriaus vedėja Asta Šidlauskaitė-Verbickienė</p> <p>tel. 262 7816, el. p. a.sidlauskaite-verbickiene@enmin.lt</p>				

Plano sudarymo paaiškinimas:

1–3 lentelės stulpelius užpildo auditorius. Prireikus lentelė gali būti papildyta stulpeliu – pastebėjimas ar išvada;

4–5 lentelės stulpelius užpildo subjekto, kuriam pateikta rekomendacija, atsakingas atstovas. Nurodomas atstovas ryšiams, atsakingas už Valstybės kontrolės informavimą apie rekomendacijų įgyvendinimą